

LANGAS

Specialus numeris, skirtas projektui „Žaliasis pasaulis“

Šiame numeryje:

- Trumpa informacija apie projektą;
- Kūrybinių darbų rengimas;
- Lankstinukų platinimas;
- Sveiko maisto mugė;
- Švarinimosi akcija;
- Susitikimo įspūdžiai.

Žemė -- tai didelis lobis. Ji nuostabiai graži. Dažnai mums atrodo, kad geri ir gražūs dalykai egzistuoja savaime, bet iš tiesų taip nėra – jie yra tik tada, kai juos moki pamatyti. Nugeltęs, nuraudęs klevas pasidaro gražus tada, kai eidamas gatve jį pastebi. Iš pirmo žvilgsnio niekuo neypatingas gėlės žiedas atskleidžia savo grožį atidžiai jį įsiziūrėjus. Jauku sodyboje, kurios grožis sukurtas savomis

rankomis, malonu atsikvėpti šakoto medžio pavėsyje, prie švaraus vandens šaltinio ir suprasti, kad spontaniškas grožio sklaidymas – besąlygiškas, tiesiog dėl būties džiaugsmo. Mokykimės pajusti ir įsileisti Žemės grožį save.

Pavasari, balandžio mėn., buvo paskelbtas šalies mokytojų ir mokytojų bendrų edukacinių veiklų projektų konkursas „Būkime kartu“. Mūsų gimnazija taip pat pateikė paraišką dalyvauti konkurse. Džiaugiamės, kad sėkmė nuo mūsų nenusisuko – laimėjome finansavimą gamtos auginiam projektui „Žaliasis pasaulis“. Projektą, padedant gimnazijos direktorei Gritai Launikonienei, rengė keturios mokytojos: R. Kulikauskienė, B. Politienė, N. Žemaitienė, A. Adomaitytė. Norint laimėti projektą, būtinai reikėjo rasti mokyklą-partnerę, kurioje mokymasis vyksta kita kalba. Mums šį projektą padėjo įgyvendinti Visagino „Atgimimo“ gimnazija. Gamtos auginė tema buvo pasirinkta neatsitiktinai – pasaulyje vyrauja vartotojiškas požiūris į gamtą, trūksta atsakomybės už gamtos išsaugojimą, ne kiekvienas geba suvokti dabartinę ekologinę situaciją ir turi aukštą ekologinę kultūrą.

Projekto veiklos jau baigtos. Manome, kad šis projektas buvo naudingas - pakeitė mūsų ir kitų žmonių požiūrį į gamtą, padėjo pažinti Aukštaitijos regioną, suteikė galimybę pabendrauti kita kalba. Galime pasidžiaugti atliktais darbais, pasidalinti įspūdžiais, kuriuos patyrėme viešnagės Visagino „Atgimimo“ gimnazijoje metu.

Projekto vadovė Reda Kulikauskienė

„Žvilgsniai ir fotoaparatai fiksavo grožio saleles!“

Projekto veikla prasidėjo nuo rengimosi kūrybinių darbų parodai. Mokiniai ir mokytojai piešė piešinius tema „Gyvenkime gražioje aplinkoje“, fotografavo patrauklius gamtos kampelius, gėles ir kitus vaizdus. Įvairių metų laikų atspindžius savo fotografijose įamžino buvęs Gražiškių gimnazijos mokinys **Andrius Birštonas**. Sodybų grožį pastebėjo ir užfiksavo mokytoja **Reda Kulikauskienė** ir jos mokinės **Rasa Valaitytė** ir **Laura Andriušaitytė**. Gėlių žiedų grožiui neliko abejinga mokytoja **Aldona Adomaitytė**. Gamtos vaizdus, spalvingumą savo piešiniuose atspindėjo įvairių gimnazijos klasių mokiniai. Šių darbų paroda pavadinimu „Žvilgsniai ir fotoaparatai fiksuoja grožio

saleles!“ buvo surengta Visagino „Atgimimo“ gimnazijoje, o mūsų gimnazijos erdvėje buvo surengta „Atgimimo“ gimnazijos mokinių kūrybinių darbų paroda. Parengti ir išdalinti lankstinukai „Ar mokame rūšiuoti šiukšles“. Įvykdytos visos plane numatytos veiklos.

Mokytoja Aldona Adomaitytė

Surinkta informacija dalinomės su kitais !

Suvokdami dabartinio pasaulio vartotojišką požiūrį į gamtą, nesirūpinimą ja, abejingumą ateities pasauliui nusprendėme parengti lankstinukus, padėsiančius žmonėms suvokti elgesio su gamta svarbą, priminsiančius apie atliekų rūšiavimą. Spalio mėn. buvo parengti lankstinukai „Žaliasis pasaulis“ ir „Jei atliekų nerūšiuoji, gamtą ir save žaloji“. Jie išplatinti Gražiškių miestelyje, Aistiškiuose, Duonelaičiuose, Trilaukyje ir Karalkrėslyje. Pakalbinti žmonės džiaugėsi tokia mūsų veikla ir nuoširdžiai dėkojo už lankstinukus.

Rasa Valaitytė, IV klasės mokinė

Sveiko maisto mugė

Spalio 10 d. Gražiškių bendruomenės namuose vyko Gražiškių gimnazijos mokinių tarybos, Gražiškių Jaunimo centro „Ateitis“, Gražiškių gimnazijos projekto „Žaliasis pasaulis“ bendras renginys „Duokim garo!“. Renginio, į kurį susirinko mokiniai, mokytojai, tėvai, miestelio gyventojai, metu vyko „Sveiko maisto mugė“. Mokiniai gamino maistą iš įvairiausių sveikų produktų, jais vaišinosi patys ir vaišino svečius. Visus nustebino mišrainių iš vaisių, uogų ir daržovių gausa, kūrybingai papuošti stalai. Renginyje daržovių sultis spaudė ir jomis vaišino Gražiškių miestelio gyventojai, sveiko gyvenimo būdo propaguotoja Ramutė Kalinauskienė, duona ir pyragais – mokinių mamos: Birutė Ramanauskienė ir Renalda Mačiulskienė. Pagal vietinės gyventojos M. Lenkaitienės receptą buvo verdama gilių kava. Visuomenės sveikatos specialistė Nijolė Balandienė dalino sveiką gyvenimą propaguojančius lankstinukus ir priminė sveikos mitybos principus, akcentavo, kad mes patys galime ir turime kontroliuoti savo mitybą. Į renginį buvo pakviestas Gražiškių folkloro ansamblis „Gražupis“, kuris padėjo sukurti žaismingą nuotaiką.

Išsiskirstėme linkėdami vieni kitiems sveikatos ir suvokdami, kad sveikas maistas, sveika gamta – sveikas žmogus!

Mokytoja Nina Žemaitienė

Švarioje aplinkoje patiems smagiau!

Spalio mėn. pabaigoje surengėme „Švarinimosi akciją“ Gražiškių miestelyje. Į darbą įsijungė visų klasių mokiniai. Ruduo – toks metas, kai žemę nukloja lapai, o jų tikrai nemažai. Taigi veiklos pakako visiems. Tvarkėme pėsčiųjų taką, pagrindinės gatvės pakelę, teritoriją prie miestelio paminklinio akmenų, švarinome ir savo gimnazijos teritoriją. Oras buvo gražus, todėl ir darbas vyko sparčiai ir noriai. Juk švarioje aplinkoje patiems smagiau!

Živilė Ulevičiūtė, I klasės mokinė

Projektas baigėsi, o kelionės į Visaginą įspūdžiai neišblėso!

*Visagine man patiko nuoširdus **gimnazijos direktorės priėmimas** - gimnazijos vadovė atrodė veikli ir energinga, o labiausiai įsiminė gimnazijos gimtadienio renginys. Tai buvo tolerantiškas renginys, nes matėme, kad kai kurie klasių mokiniai buvo labai nedrąsūs, bet vis tiek buvo scenoje ir atliko savo programos numerius. Nors mokykloje mokosi daug rusakalbių, buvo galima susikalbėti ir lietuviškai. Taip pat patiko apsilankymai muziejuose ir Ignalinos atominėje elektrinėje. Labai ačiū mokytojoms už tokį įdomų projektą „Žalioji pasaulis”.*

Gintė Jankauskaitė, IV klasė

Kelionė į Visagino „Atgimimo“ gimnaziją paliko daug įspūdžių. Pirmą kartą nuvažiuojus į kitą kraštą, viskas buvo nauja ir įdomu. Labai patiko pasakojimas apie **Aukštaitijos nacionalinį parką**, įsiminė tai, kad iš Palūšės galima nuplaukti į Baltijos jūrą. Naudinga buvo pasiklausyti pasakojimo apie Ignalinos atominę elektrinę, realiai pamatyti ją pačią - kokia ji didžiulė, apsilankyti informaciniame centre. Mūsų vizitas sutapo su Visagino „Atgimimo“ gimnazijos gimtadienio švente. Įdomu buvo stebėti I klasės krikštynas - nustebino vaikų aktyvumas bei klasės gebėjimas dirbti kartu. Mes, kai svečiai, taip pat buvome pakviesti ant scenos. Buvo šiek tiek baisu lipti ant scenos prieš tiek daug žmonių, kai apšviesta vien tik scena ir visas dėmesys į mus. Mokinų aktyvumas neišblėso nė per diskoteką, jie noriai mus įtraukė į savo ratą, kalbino. Pati gimnazija yra labai didelė ir erdvi, ir tai suprantama, juk joje mokosi daug mokinių. Ir valgyklos jiems galima pavydėti... Maistas žymiai pigesnis nei pas mus. Taigi, ši išvyka – nauji įspūdžiai, nauja patirtis ir draugai. Ačiū visiems, prisidėjusiems prie projekto „Žalioji pasaulis”.

Jurgita Puzerytė, IV klasė

Visagino „Atgimimo“ gimnazija man paliko labai gerą įspūdį. Šviesi, didelė, renovuota, šilta ir graži. Čia mokosi labai draugiški, veiklūs, talentingi, energingi, protingi, tiesiog unikalūs mokiniai. Nors lietuvių kalba jiems yra kaip kietas riešutėlis, jie stengiasi, mokosi, dirba ir tikrai noriai bendrauja lietuvių kalba. Džiugina tai, kad maistas čia yra labai skanus, sotus ir pigus, gaminamas čia pat dirbančių virėjų. Visaginas, žinoma, ir pati gimnazija yra įsikūrę tarp gražių miškų, miestą puošia įvairiausi augalai. Kiekvieną pavasarį atgimstanti gamta, atrodo, tik ir skatina vaikus lankyti tokią gražią, žalia aplinką pasipuošusią gimnaziją. Džiugu, kad gamtos taršos ir saugojimo tema gimnazijoje tikrai nėra užmiršta, ši mokykla vykde daug projektų, susijusių su aplinkosauga ir ekologija. Per šias dvi dienas aš tikrai įgijau daug patirties, susiradau naujų draugų, susipažinau su kitokia gimnazija ir jos gyvenimu, pamačiau kaip ir mišri mokykla gali draugiškai sugyventi ir siekti naujų užsibrėžtų tikslų. Šią kelionę vertinu teigiamai ir tikiuosi, kad ateityje bus daugiau tokių projektų, po kurių liktų daug įsimintinų akimirkų ir įspūdžių.

Paulius Vasiliauskas, II klasė

Viešnage Visagino "Atgimimo" gimnazijoje man tikrai įsiminė - tikriausiai dėl to, kad lankiausi pirmą kartą Visagine ir susipažinau, galima sakyti, su visai kitokia kultūra. Buvo neįprasta matyti dvikalbio ugdymo pavyzdį, kuomet mokiniai bendrauja pakankamai laisvai tiek gimtąja rusų, tiek valstybine lietuvių kalba. Tiesą sakant, aš jiems pavydžiu baltų pavydu, nes pati stengiuosi išmokyti užsienio kalbas, ypač rusų, kad bent jau šiek tiek minimaliai gebėčiau bendrauti.

Kalbant apie patį projektą ir jo vykdytas veiklas, manau, kad tikrai sužinojome įdomių faktų ir susimąstėme apie ekologijos problemas. Visagine lankytos vietos - Aukštaitijos nacionalinis parkas, **Salako Jūrų muziejus** - ko gero, priverstė pagalvoti, kokia nuostabi ir paslaptinga yra gamta ir kokią poveikį mes darome jai nesusimąstydami apie tolimesnes ateities pasekmes. Susidomėję klausėmės ekskursijos gidės pasakojimo apie Ignalinos atominės elektrinės veikimą, jos poveikį aplinkai ir žmogui. Labai laukiame visaginiečių, atvyksiančių pas mus į gimnaziją pavasariop! Manau, jie liks sužavėti mūsų apylinkių kraštovaizdžiu.

Rasa Valaitytė, IV klasė

Lapkričio 6 dieną autobusu išvykome į Visagino į „Atgimimo“ gimnaziją. Kelias buvo tolimas, tačiau labai linksmas ir triukšmingas... Visagino miestą pasiekėme po penkių valandų varginančios kelionės. Visaginas įsikūręs labai gražioje vietoje, kurią supa žaliuojantys pušynai, telkšo gražiausi ežerai. Gerokai paklaidžioję, pasiekėme gimnaziją, nepaprastai dailią ir iš išorės, ir iš vidaus. Pastebėjau, kad viduje gausu gražių piešinių, pasirodo, jų autorius yra tos gimnazijos dailės mokytojas. Labai didelį įspūdį paliko draugiški šios gimnazijos mokiniai, mokytojai ir, be abejo, direktorė, kurios dėka ši mokykla ir tapo tokia įspūdinga. Jie visi mumis labai rūpinosi ir globojo. Taip pat negaliu pamiršti ir nepaminėti, koks nuostabus buvo maistas, kiek kantrybės ir pastangų turėjo įdėti virėjos, kurios jį ruošė visai mūsų kompanijai. Labai patiko ir mokinių organizuojama šventė, kurios metu buvo „krikštijami“ I gimnazijos klasių mokiniai. Kiekviena I klasė turėjo pristatyti save. Nustebau, kad šioje gimnazijoje yra tiek originalių ir visapusiškų mokinių. Taip pat nustebino tai, jog šioje gimnazijoje besimokantys vaikai yra rusų tautybės, bet jie labai gražiai kalba lietuviškai. Na, ir žinoma, kaip nepaminėti diskotekos, kurios metu mūsų vaikinukai pasirodė nepakartojamai ir nebeturėjo jokios konkurencijos. Net kitos dienos rytą „Atgimimo“ gimnazijos direktorė pasakė, jog jie labai patiko gimnazijos merginoms, tik jos nesuprato, kokia kalba jie kalbėjo. **Labai įdomu buvo IAE informaciniame centre, „Gražutės“ regioniniame**

parke. Didžiausią įspūdį paliko įvairaus dydžio, formų, spalvų kriauklės, žuvų skeletai, iškamšos, netgi aligatoriaus galva, vėžlio kiautas, įvairios uolienos, iškasenos, mačiau ir tikrą naftą, kurią buvo galima net pauostyti.

Išvažiuojant namo, džiugino mintis, kad po Naujųjų metų vėl susitiksiu, tik šįkart jau Gražiškuose. Autobuse visi dalinomės savo įspūdžiais, juokavome ir laikas taip greitai prabėgo, jog net nepajutome, kaip baigėsi kelionė.

Greta Vasiliauskaitė, 8 klasė

Kelionė į Visaginą buvo ilga, tačiau nenuobodi. Domėjomės ir grožėjomės kraštovaizdžiu, miestais, pro kuriuos važiuojome, bendravome tarpusavyje. Visagine nuobodžiauti taip pat nebuvo kada. Šočia ir skaniai papietavę, važiuojome į Aukštaitijos nacionalinį parką, kuriame susipažinome su gamtos paminklais. Manau, jog daugelio akį patraukė sena medinė, ant kalvos esanti Palūšės bažnyčia.

Labai įdomiai gidas papasakojo apie čia pat esantį pilkapį. Susipažinę su šios vietovės praeitimi, skubėjome į edukacinį užsiėmimą „Šakočio kepimas“. Vien tik pamačius šio restorano- kepyklos vidų buvome sužavėti: virš mūsų galvų kabojo moliniai šakočio spygliai... Netoli krosnies stovėjo didelis (maždaug 13 metrų) šakotis, kurio taip norėjosi atsikąsti... Aš pati netgi nebandžiau kepti šakočio, nes stovėti prie tos krosnies yra pernelyg karšta, todėl stebėjau, kaip tai daro kiti. Smagu, kad mūsų šakotis iškepė gražus, nesudegęs, svarbiausia, jog jis buvo kepamas įdedant daug pastangų. Vakare mūsų laukė gimnazijos renginys, o po jo – diskoteka. Nors nenorėjau likti diskotekėje, bet nepasigailėjau, jog pasilikau. Buvo taip smagu šokti draugų būry. Mūsų vaikinukai gailėjosi, jog prastai moka rusų kalbą ir nesusišnekėjo su kai kuriomis visaginiečėmis. Man labai patiko Salako Jūrų muziejuje - 4 tūkst. kriauklių vienoje vietoje. Aš niekuomet nebūčiau pagalvojusi, jog yra nuodingų kriauklių, todėl šias „nenaudėles“ įsidėmėjau ir toliau ateityje jas turėčiau atpažinti. Labai patiko jūrų ežiukai, jūrų žvaigždės ir kitos grožybės. Viešnageš metu, žinoma, susipažinome su gimnazija, aplankėme jos muziejų, kelis kabinetus, peržiūrėjome kitų mokinių ir savo kurtus filmukus apie gamtos augalą. Atsisveikinant įstrigo mokyklos direktorės žodžiai: „Būkite savimi, gerai mokėkite užsienio kalbas, mokykitės ir išsilaiykite teises“. Neužmirškime ir pažado: juk prižadėjome gerai mokėti savo gimtąją kalbą bei išmokyti rusų kalbą. Tad tą ir darykime :) . Juk pavasarį draugų iš Visagino sulauksime savo gimnazijoje.

Laura Povilaitytė, 8 klasė

Viešnageš Visagino „Atgimimo“ mokykloje man paliko neišdildomų įspūdžių. Prisipažinsiu, iš pradžių buvo keista, nes jaučiausi tarsi užsienietė, o juk čia - gimtoji Lietuva! Aplinkui girdėjau vien rusų kalbą. Tačiau šios mintys greitai išsisklaidė, kai pajutau, kokie mes buvom laukiami ir kiek daug pastangų įdėjo projekto organizatoriai. Iš tiesų, labiausiai sužavėjo Gimnazijos diena, per kurią „įkrikštijami“ pirmos klasės gimnazistai. Buvo keista matyti tiek daug gabių vaikų vienoje vietoje, kurie veda renginį, dainuoja ar net šoka geriau už merginas! ☺ Mes dažnai pykstame ir liejame nepasitenkinimą dėl trijų minučių pasirodymo, o čia vaikai su dideliu entuziazmu pateikė gana ilgus pasirodymus, per kuriuos atskleidė savo klasės vizitinę kortelę. Šokiai taip pat nustebino mokinių draugiškumu. Mes įpratę ignoruoti, bėgti nuo žmonių, o visaginiečiai stengėsi kiek įmanoma labiau įtraukti į linksmybes, net nebuvo laiko atsipūsti, nes vos tik atsisėdi, tuoj sulauki ištiestos rankos ir žodžio „eime“. Įsitikinau, „kad русская душа“ (rusų nuoširdumas)- ne mitas. ☺ Žinoma, kelionė man įsiminė ne vien linksmybėmis ir pramogomis. Aplankėme Aukštaitijos nacionalinį parką, Salako jūrų muziejų bei Ignalinos atominę elektrinę. Neneigsiu, pasakojimas apie atominę elektrinę privertė susimąstyti. Ypač pribloškė apsaugos lygis nuo radiacijos. Kai nesi artimiaus susipažinęs su elektrinės veikla, nesuvoki, kokio masto reikšmės tai yra. Taigi, už praplėstą akiratį noriu nuoširdžiai padėkoti projekto organizatoriams, kurių dėka turėjome galimybę atrasti nuostabų Lietuvos kampelių su akį džiuginančia gamta bei puikiais žmonėmis.

Indrė Brazaitytė, IV klasė

Pagalvojus apie Visaginą, Visagino „Atgimimo“ gimnaziją, visus ten sutiktus žmones ir aplankytas vietas, veidas pasipuošia nuoširdžia šypsena. Mokykla graži tiek išore, tiek viduje, o joje besimokantys mokiniai yra labai mieli ir talentingi. Buvo labai smagu pasivaikščioti po Aukštaitijos nacionalinį parką, apsilankyti jūrų muziejuje bei Ignalinos atominėje elektrinėje, visiems kartu dalyvauti šakočio kepime. Buvo apie ką pamąstyti stebint mokytojų ir mokinių sukurtus filmukus gamtos temomis, matant, kaip noriai programose dalyvauja visa klasė, ypač vaikinai. Apskritai, šios dvi dienos buvo labai naudingos ir įsimintinos. Galima drąsiai sakyti, jog nuvažiavus į Visagino „Atgimimo“ gimnaziją, atgimsta siela. Dėkoju visiems, kurie prisidėjo prie šio projekto įgyvendinimo.

Reda Brazaitytė, III klasė

Visagine labai patiko. „Atgimimo“ gimnazija labai graži, o jos vyriškos lyties atstovai dar gražesni ☺ ☺. Gera buvo matyti, kad gimnazijoje yra daug gabių, kūrybingų ir drąsių vaikų, kurie noriai lipa ant scenos ir atskleidžia savo talentus. Stebino, kad renginio, kuriame ir mes dalyvavome, vedėjai kalbėjo ir rusų, ir lietuvių kalbomis, bet dar labiau sujaudino, kai į sceną išėjo mergina ir pradėjo dainuoti lietuviškai. Juk gimnazijoje mokosi daugiausia rusų tautybės mokiniai. Apskritai stebėjau, kaip gerai visi vaikai, su kuriais teko bendrauti, kalba lietuviškai. Pagalvojau, kad rusiškai aš niekad taip nekalbėsiu. Pats miestas taip pat labai gražus. Taigi pamatėme ir išgirdome gana nemažai.

Živilė Ulevičiūtė, I klasė

Kelionė į Visaginą man labai patiko. Direktorė labai linksma ir maloni, visi draugiški ir mandagūs. Šventiniame renginyje mane nustebino tai, kad mūsų niekas neatstūmė ir tikrai susiradom draugų. Patiko ir pasakojimas apie Visagino atsiradimą, Ignalinos atominę elektrinę. Ir, žinoma, visur mus lydėjo Visagino gimnazijos biologijos mokytoja ir skyrė mums nepaprastai daug dėmesio ir laiko. Man šitos dvi dienos tikrai nepasimirš, nemažai pamačiau, išgirdau, praleidau linksmai laiką ir už tai esu dėkingas abiejų gimnazijų mokytojoms ir direktorėms.

Mantas Balčiūnas, III klasė

Dar iki šios dienos gyvenu prisiminimais, kuriuos teko patirti Visagine. Didžiausią įspūdį paliko pati Visagino „Atgimimo“ gimnazija, kurioje buvome sutikti labai svetingai. Iš pat pradžių labai bijojau, jog visaginiečiai nesupras mūsų, o mes jų, tačiau viskas klostėsi puikiai, nes gimnazistai kalbėjo su mumis lietuviškai. Be abejo, kaipgi be naujų draugų - teko susipažinti su keliomis merginomis, kurios pasirodė labai draugiškos. Kelionė buvo gan ilga, tačiau tikrai yra ką prisiminti, ir džiaugiuosi, jog gavau galimybę ten nuvykti.

Rūta Vaskevičiūtė, IV klasė

Dėkojame gimnazijų direktorėms, visiems mokiniams, mokytojams ir tėvams, prisidėjusiems prie šio projekto vykdymo, paskatinusiems mokinius įsitraukti į veiklą!

Projekto organizatoriai

Laikraštį rengė „Lango“ komanda ir projekto dalyviai. Maketavo Indrė Brazaitytė